

Št. točk iz kolokvijev: _____

Št. točk na izpitu: _____

SKUPAJ: _____

**PREIZKUŠNJA ZNANJA IZ TEMELJEV EKONOMIJE
MIKROEKONOMIJA
(JANUAR 2003)**

IME IN PRIIMEK: _____

Ustrezno obkroži: REDNI - IZREDNI študij

Izpit opravljam: 1 2 3 4 ali večkrat

V šolskem letu 2002/2003 SEM – NISEM opravljal-a kolokvijev.

Izpit se piše 90 minut. Maksimalno število točk je 100. Za pozitivno oceno je potrebno doseči 50 točk. Pri posameznem vprašanju je lahko pravih tudi več odgovorov. Na vprašanja odgovarjajte **kratko in jedrnat**. Uporaba nedovoljenih pripomočkov in prepisovanje se kaznuje z odvzemom izpita in negativno oceno. **VELIKO USPEHA!**

1. Tržno krivuljo povpraševanja po proizvodih monopolista lahko opišemo z enačbo $Q=30-0.5P$. Trenutna ravnotežna cena znaša 40 denarnih enot. Zaradi izkoriščanja monopolnega položaja se država odloči, da bo monopolista obdavčila. Koliko znaša nova ravnotežna cena, če se uvede davek v višini 20 denarnih enot na proizvod in predpostavljamo, da ima monopolist konstantne mejne stroške? (5)

Slika:

Izračun:

Rešitev: pri sliki je potrebno narisati primer monopolista in ustrezni premik MC navzgor zaradi davka; izračun: $P=50$.

Temelji ekonomije 1

2. Producersko funkcijo podjetja lahko opišemo z enačbo $Q = 2K + L^2$. Celotni stroški podjetja v ravnotežju znašajo 30 denarnih enot.

a) Donosi obsega so **naraščajoči** / **padajoči** / **konstantni**. Ustrezno obkroži. (3)

Izračun:

Rešitev: naraščajoči

b) Tržna cena enote kapitala znaša 5 denarnih enot, tržna cena enote dela pa 10 denarnih enot. Podjetje bo v ravnotežju zaposlilo ____ enot kapitala in ____ enot dela. Ustrezno dopolni. (4)

Slika:

Izračun:

Rešitev: slika je standardna (poglejte npr. str.141 v knjigi); rešitev: $L=2$; $K=2$

3. Pojasni razliko med naturalno in blagovno proizvodnjo. (5)

Rešitev: pogledajte str. 30 v knjigi

4. Na trgu dela lesarjev je ponudba delavcev, ki so organizirani v sindikatu in delavcev, ki niso organizirani v sindikatu, popolnoma neelastična, $L=225$. Krivulja povpraševanja po delavcih, ki so organizirani v sindikatu, je $w=4000 - 20L$, krivulja povpraševanja pa nesindikalskih delavcih pa $w=4.200 - 10L$.

a) Izračunaj konkurenčno mezdo in raven zaposlenosti v obeh sektorjih na trgu dela. (4)

Slika:

Izračun:

Rešitev: $mezda=2633,3$; $L_u=68,3$; $L_{nu}=156,7$

b) Izračunaj velikost ekonomske rente v ravnotežju. (2)

Izračun:

Rešitev: ekonomska renta=592492,5

Temelji ekonomije 1

5. Pojasni pojav in probleme naravnega monopola. (5)

Rešitev: pogledajte str. 204-206 v knjigi

6. Funkcija kratkoročnih mejnih stroškov popolnokonkurenčnega podjetja je podana z enačbo $MC = 4Q^3 - 4Q$.

- a) Pri katerih cenah bo podjetje kratkoročno pripravljeno proizvajati? Pomagaj si tudi z ustrežno sliko. (4)

Slika:

Izračun:

Rešitev: $Q = (3/2) \exp 0.5$

- b) Izpelji tržno krivuljo ponudbe panoge, če je na trgu prisotnih 100 podjetij in imajo identične krivulje mejnih stroškov $MC = 2Q - 4$. (3)

Izračun:

Rešitev: $Q = 50P + 200$

7. Predstavi model participativnega podjetja in različne primere participacije, ki jih omogoča. (5)

Rešitev: pogledajte str. 187 ter 188 v knjigi

Temelji ekonomije 1

8. Zaradi pričakovane svetovne recesije se bo premija za nediverzificirano tveganje nakupa delnic podjetja A **povečala zmanjšala se ne bo spremenila.**

Ustrezno obkroži. Odgovor utemelji. (5)

Rešitev: povečala

9. Predpostavimo, da sta na nekem trgu le dve veliki pivovarni, ki skoraj v celoti obvladujeta trg. Pivovarni sta ocenili svoji funkciji povpraševanja z enačbama

$$Q_1(P_1, P_2) = 3.6 - 0.04 \cdot P_1 + 0.02 \cdot P_2 \text{ in } Q_2(P_1, P_2) = 3.6 - 0.04 \cdot P_2 + 0.02 \cdot P_1.$$

Obe pivovarni imata enako kratkoročno stroškovno funkcijo, in sicer:

$$TC(Q_i) = 90 + 30Q_i; i=1, 2$$

a) Izračunaj dobiček, ki ga pivovarni dosežeta, ko si konkurirata s ceno. (4)

Slika:

Izračun:

Rešitev: $P_1=P_2=80$; $Q_1=Q_2=2$; $PI_1=PI_2=10$

b) Izračunaj dobiček obeh pivovarn, če si konkurirata s količino. (4)

Slika:

Izračun:

Rešitev: $P_1=P_2=105$; $Q_1=Q_2=1.5$; $PI_1=PI_2=22,5$

10. Ana del svojega dohodka nameni za potrošnjo hrane in oblek. Če troši več hrane kot obleke je mejna stopnja nadomestljivosti dodatne enote obleke za enoto hrane 0, v nasprotnem primeru pa -2 . Nariši njene indiferenčne krivulje. (5)

Slika:

Rešitev: če nanašamo hrano na x os in obleko na y os, je indif. krivulja vodoravna, če je $H>O$; drugače pa je premica z naklonom (-2) .

Temelji ekonomije 1

11. Obkroži pravilno trditev. (5)

Ekonomska renta je enaka nič, ko je:

- a) krivulja ponudbe popolnoma neelastična funkcija cene;
- b) krivulja povpraševanja popolnoma elastična funkcija cene;
- c) krivulja povpraševanja popolnoma neelastična funkcija cene;
- d) krivulja ponudbe popolnoma elastična funkcija cene;
- e) Nobena trditev ni pravilna.

Rešitev: Pravilna trditev je D.

12. Andraževu funkcijo koristnosti lahko opišemo z enačbo $U(X, Y) = 24X^{1/2} + Y$.

- a) Izračunaj mejno stopnjo nadomestljivosti dobrine Y za dobrino X. (3)

Izračun:

Rešitev: $MRS_{y/x} = 12x \exp(-0.5)$

- b) Izpelji Engelovo krivuljo za dobrino X, če je cena dobrine X 4, cena dobrine Y pa 1 denarno enoto. (4)

Slika:

Izračun:

Rešitev: $Y = M - 36$

13. Grafično prikaži primer podjetja, ki posluje v monopolistični konkurenci v kratkem in dolgem obdobju. (5)

Rešitev: knjiga str.217

14. Obkroži pravilne trditve. (5)

Giffenovo blago je:

- a) dobrina, pri kateri je pozitiven učinek substitucije večji od negativnega učinka dohodka;
- b) dobrina, ki spada med inferiorne dobrine;
- c) dobrina, katere Engelova krivulja ima negativni naklon;
- d) dobrina z negativno dohodkovno ločno elastičnostjo povpraševanja.

Rešitev: B, C, D

15. Funkcijo povpraševanja po sukancu lahko opišemo z enačbo $Q=100-8P$. V panogi je en sam proizvajalec, ki sledi načelu maksimizacije dobička in postavi ceno v višini 10 tolarjev na enoto sukanca.

a) Grafično prikaži kako proizvajalec določi ceno. (2)

Slika:

Rešitev: standardna slika za monopolista

b) Izračunaj velikost Lernerjevega indeksa za to podjetje. (3)

Izračun:

Rešitev: $L=0.25$

16. Ustrezno dopolni. (5)

Model popolne konkurence običajno opredelimo s štirimi predpostavkami:

- a) _____
- b) _____
- c) _____
- d) _____

Rešitev: knjiga str. 152 in 153

17. S pomočjo ekonomske logike (in argumentov) razloži, zakaj imajo lastniki navadnih delnic glasovalno pravico, lastniki prednostnih delnic in obveznic pa ne. (5)

Rešitev: tema 8. poglavja

18. S pomočjo slike prikaži kaj se zgodi na trgu kapitalnih storitev, če se povečajo plače in prevlada učinek substitucije. (5)

Rešitev: slika je na str.265, le premik krivulje D_k je navzgor in ne navzdol.